כל הזבחים פרק שמיני זבחים עח.

[6]רבי יהודה אומר אין דם מבטל דם [1]נתערב בדם פסולין [2] ישפך לאמה [3]בדם התמצית ישפך לאמה רבי אליעזר מכשיר [4]אם לא נמלך ונתן כשר: גמ' [5]א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן [7]ש"ש אלא שנפלו מים לתוך דם אבל נפל דם לתוך מים [8]ראשון ראשון בטל אמר רב פפא [9]ולענין כיסוי אינו כן לפי שאין דחוי במצות: אמר ר"ל [10] [11]הפיגול והנותר והטמא [12] שבללן זה בזה ואכלן פטור א"א שלא ירבה מין על חבירו ויבטלנו שמע מינה תלת ש"מ איסורין מבטלין זה את זה [13] וש"מ נותן טעם ברוב לאו דאורייתא וש"מ [14]התראת ספק לא שמה התראה מתיב רבא [15]עשה עיסה מן [16] חיטין ומן אורז אם יש בה טעם דגן חייבת בחלה ואע"ג דרובא אורז מדרבנן אי הכי אימא סיפא 'אדם [17] יוצא בה ידי חובתו בפסח

בדם פסולין. כגון ברובו וגרבע או בנשחט חוץ לזמנו או חוץ למקומו: **ישפך לאמה.** ואפילו הכשר רבה עליו וכן בדם התמצית ישפך לאמה ואע"פ שדם הנפש רבה עליו ומשום גזירה כדמפרש בגמ' (עט.): **ר"א מכשיר.** טעמא מפרש בגמ' (שם): **אם לא נמלך ונתן כשר.** ואפילו לת"ק דאפילו לכתחלה אי לאו משום גזירה היה מכשיר: **גמ'** לא שנו. דאם יש בו מרלאית דם כשר ואע"ג דרובא מים אלא שנפלו מים לתוך דם: **ולענין כיסוי.** דתנן ביה נמי כה"ג נתערב במים אם יש בו מרלאית דם חייב לכסות (חולין דף פז.): **אינו כן.** דאפילו נתן דם לתוך מים אם יש בו מרלאית דם חייב לכסות ולא אמרינן קמא קמא בטיל ליה: **לפי שאין דחוי במצות.** דלא"פ שנדחה טפה דאשונה שנפל [18] לתוך המים ולא היה מרלאיתה ניכר אפ"ה כי הדר נפל טפה שניה מוחזק דאשונה וגיעורה להצטרף עמה וכי נפל עד שהפכו מים למרלאה כל מחז ונרלאה לכיסוי ולא אמרינן הואיל ונדחה ידחה דלא שייך דחוי אלא בדבר קדושה: **שבללן זה בזה.** כזית מזה וכזית מזה ונתן לתוך פיו פטור ממלקות ואפילו אתרו בו: **אי אפשר שלא ירבה מין על חבירו.** כשהוא לועס אותה כפיו נבלל מין לתוך חבירו מעיטו של זה ברובו של זה ובטל המיעוט ברובו והבטל בכל מין נוסף על המבטל [19] ונקרא בשמו ונגרע ממינו וא"א לכיון שלא יהא ממין האחד בטל מחבירו יותר ממה שבטל ממין חבירו הי מייניהו בגר ליה וכי אמרינן בה לא ידעינן מישום מאי נתרי ביה ולריך להתרות בו משום האיסור הילכך כי אתרו ביה משום פיגול הוא התראת ספק דלמא לא בדידיה תהוי [20] מיונא וכן בנותר ואע"ג דבמקבקא ודאי אחד מייניהו עבר בשעת התראה מיהא ספק הוא בכל אחד אם יעבור עליו אם לא והתראת ספק לאו התראה היא: **שמע מינה איסורין מבטלין זה את זה.** כי היכי דהיתר מבטל איסור ולא אמרינן איסורא לא מבטל איסורא: **ושמע מינה נותן טעם ברוב לאו דאורייתא.** הא דאמרינן דבנן בכל דוכתי איסור [21] הנו"ט בהיתר אוקרו ואע"פ שהיתר ברוב [22] לאו דאורייתא הוא לנקות עליו דאי דאורייתא נהי נמי דרבה מין על חבירו מ"מ טעמא יהיב ואיכא טעמא דשיעור אלם. וקס"ד השתא דאפילו פיגול ונותר מב' מינים שטעמו של זה ניכר בזה נמי פטור לר"ל כגון האי כשר והאי שירי מנחה: ה"ג **עשה עיסתו מן חטין ומן האורז כו' ואדם יוצא בה ידי חובתו.** של עשה דקוים אכול מלה בכפסח [23] ואי נותן טעם ברוב לאו דאורייתא היכי נפיק בה הא ק"ל (דפמחים דף לה.) דאין יוצאין אלא במלה שהיא מחמשת המינין דכתיב לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות (דברים טז) דברים הבאים לידי חימוץ אתה יוצא בהן ידי מלה יצאו אלו שאין באין לידי חימוץ אלא לידי קרמון: אלא

מהני תלת ונבלן זב"ז ואכלן וכגון דשקל ב' זיתים מחד דאיסורא ור' זיתים [24] מב' דאיסורין ונבלן בקערה אחת ואכלן ואע"פ שלא יהא רוב מן האחד ומבטל את חבירו הילכך לא דיעינן בהאי איסורא אם יש בו עליו אם שיגול או אם נותר דאיסורין מבטלין זה את זה לפטור [25] מטעם התראת ספק כגון דאכל בשתי פעמים בכדי אכילת פרס ובאכילה ראשונה התרו בו משום פיגול ובשניה משום נותר א"נ אפילו פחות מכדי אכילת פרס פטור כשאכל בשתי פעמים דבשהתרה בראשונה משום פיגול שמא נותר רבה ולא שפיר מתרי ביה ובשניה כשהתרה משום נותר שמא פיגול רבה ולא שפיר מתרי ביה ואי משום דבכבר התרה בו משום פיגול אמילה בראשונה ואמרינן בקדושין (דף פז.) דבעל חמש אלמנות חייב משום אלמנת ראובן ואלמנת שמעון ובאחת התראה אפילו באלמנה אחת נמי חייב דהתראות מחלקות אלמנה כיון דעביקה בביאה ובמחילה הוה התראה לכל אחת ואחת וה"נ הרי עסוק כל שעה באכילה ומועיל לו התראה לראשונה לא דמי שאני הכא דנראה כאחד בו מהתראה לראשונה כשחתר ומתרה בו משום נותר וכאילו אמר לו לא על פיגול אתה שב אלא על נותר ואם אתמר והא תנן במעילה בפ' קדשי מזבח (דף יז:) הפיגול והנותר אינן מצטרפין זה עם זה דמפני שהם ב' שמות אלא לטומאת ידים דמדרבנן אבל לענין אכילה מצטרפין דתניא ר"א אומר לא יאכל כי קדם הם כל שבקדש פסול בא בכתוב ליתן לו תעשה על אכילתו וי"ל דהתם בלא מערב אבל הכא דמערב בטל דאיסורין מבטלין זה את זה א"נ הכא נלקות משום פיגול או נותר קאי אבל התם מיירי לענין משום כל שבקדש פסול ועוד התם נהי דאיסורא איכא מלקות ליכא משום דהוי לאו שבכללות כדאי' בפסחים (דף מד.): **מתיב רבא עשה עיסה מן החטין.** מיתה דלא מקבה ליה [26] מכל התורה כולה דקי"ל טעם כעיקר: (וכפ"ש מה"ד) [27] **אלא** מין בשאינו מינו **בטעמא כו'.** [28] מיתה דבהקומץ רבה (מנחות דף כג.): פריך מהכא דתבלה בקלא למ"ד כתר מבטל אחרון מאי קא מדמי אהכא [29] דבתר בטל לא כתר מבטל אחרון שהטעם שוה אהכא [30] דתבלה בקלא שאין הטעם שוה כיון [31] שיש בתבלין טעם מלה לאו לגלות בו ידי חובתו כדאמרינן הכא אם יש בו טעם דגן חייב בחלה ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח ובכל התורה כולה קי"ל דטעם כעיקר ואין לדקשות אהך דשמעתין מהא דאמר בערבי פסחים (פסחים דף קטו.) לא לכרוך אינים מלה ומרור בהלי [הדדי] דלמא אתי מרור דרבנן ומבטל מלה דאורייתא * דהתם אחוק המרירות הוא דמבטל טעם מלה אבל אם אוכל לא מבטל טעם דגן ועוד דהתם כשאוכל כזית מלה דכי מבטל ליה מרור ליכא טעם כזית מלה אבל אם אוכל הרבה שרי:

[32]אין דם מבטל דם. דמין במינו לריי לא בטיל (לעיל לה.): **אלא שנפלו מים לתוך דם.** לפיכך כל מיפה מיפה כפפלה כשלא. אלבך מד אלא תהא בו מרלאת מים כשרה: **ולענין כיסוי אינו כן.** שאפי' נפל דם לתוך מים חייב לכסות, שא"פ שבטל ונדחה לאשון לאשון, אפ"ה כשאבך וירבה עד שנתפחה מרלאת המים לדם, חזר דם הבטל ונעשה ודחוה דם, ולא אמרי' הואיל ונדחה ידחה, שאין מרות דיסוי אלא מלות (חולין פז.):

מוסף רש"י

אין דם מבטל דם. דמין במינו לר' יהודה לא בטיל אפילו טיפה לתוך כלי גדול מים שפולו שלה דם הפסול מים אין דם הכשר ניכר כאן אפילו הכי כשר לרבקה: **נתערב בדם פסולין.** כגון כדם שנתחנו חוץ לזמנו: **ישפך לאמה.** ולא אמרינן הואיל ואותו פלה כלילו שלה מים ואם דם הכשר מעורב כאן ונכר כאן חציון וכן כדם התמצית, ונעשתה דם"ן ור' אליעזר מפרש בגמ': **ואם לא נמלך ונתן כשר.** ואפילו לת"ק, דטעמא דלכתחילה לא משום נגיעה בעלמא היא דלמא אתי לאסורי דם פסולין לגריקה בפעייהו וכן בדם המתמצית דלא מחזי לבפה דמתיר כי נפש הבשר בדם היא ולאו נתחיה לכם על המזבח לכפר דם שנפש יולאה בו מזבח: ואפילו הנפש יולאה בו אינו מכפר: **לא שנו.** דאם יש בו מרלאת דם כשר ולפ"ש דרובא מים: **אלא שנפלו מים לתוך דם.** דקמת קמת בטל הילכך כל מה דאיכא מרלאת דם לא בטיל ליה [33] דם ומצרבו המים לבטל מרלאת דם בטל לו: **אבל נפל דם לתוך מים לאשון לאשון בטל.** דהם ומצרבו [34] המים אפ"ש שיש לו מרלאת דם בטל דם: **ולענין כיסוי אינו כן.** אפילו נפל לתוך מים אינו מים אם יש בו מרלאת דם חייב לכסות: **לפי שאין דחוי במצות.** דנגמרה הלאשונה לחיות דם ולא לכפרה: **[35]עשה עיסה מן חטין ומן אורז.** בזית מזה וזית מזה: **שבללן ואכלן.** והתרו בו: **פטור.** מלקות:

שיטה מקובצת (המשך)

שמא כאותה אכילה אין בו כשיעור מלאתו אסור בטמא (מלאתו מעשה) [לאיסור] שמתרה בו (הוא המתרעשן). הבפתח כבל אכילה מיסמר מעשה המרתת ספק לפי שאין יודע היכן הוא המשעון והילכך כי מתרה בו בהבית הלאשונה משום פיגול. שמא בהבית אכילה הנותר רבה עד הפיגול ומבטלה כמאן דלתיתיה, אבל כי מתרה בבפיגול הבאים פיגול אינה נמתר הכי, ותניא דמתה נשפך אחמת מעייהו עבר משום פיגול דלי דאשונה נותר ל"ב בביה רוב פיגול אלו שניה רוב נותר ל"ב בביה רוב פיגול ואכלן. ואם בא לפרש דמתרי בבפיגול אינה מבטלת אכילה אבל אם אכל אחד מהם אינה מבטלת אכילה אבל אם אכל אחד מהם אינה מבטלת אכילה אבל אם אכל אחד מהם